

Guil.  
Malm.

sua itinera hac in parte profecutus est Antoninus. In Anglo-Saxonum potestatem, ante annum CCCCLXV ab eorum in Britanniam ingressu plene non devenit. Tunc enim temporis, Athelstanus Britannos, qui æquo antea jure cum Saxonibus urbem incoluissent, tota civitate deturbavit, ultra Tamaram submovit, urbemque vallo, muro ex quadrato lapide, & propugnaculis circumdedit. Ex quo tempore, plurimis beneficiis à regibus fuit affecta, & inter alia, ut in regis Guil. Victoris libro legimus: *Hæc civitas non geldabat, nisi quando Londinum, Eboracum, & VVintonia, hoc erat dimidium Marcæ argenti ad opus militis. Quando autem expeditio ibat per mare aut terram, serviebat quantum quinque hidæ.* Variis item afflictata fuit subinde ruinis, Danica dilacerata rabie, anno reparata salutis 875, sed gravissime à Suenone Dano, anno salutis 1003 perfidia Hugonis cujusdam Normanni urbis præfecti, ab Orientali ad Occidentalem portam prostrata: vixque reflorere cœperat, cum Guilielmus Conquæstor arctissima obsidione incingeret, nec satis habuere cives eo tempore portas claudere, sed procacibus etiam verbis in ipsum jaculati sunt: verum decidente muri parte (quod divinitus obtigisse historici ejus ævi referunt) deditio statim subsequuta. Quæ tempestate (ut est in Censuali illo libro) *Rex habuit in hac civitate 300 domos, reddebat quindecim libras per annum. Quadraginta octo domus destructæ erant postquam Rex venit in Angliam.* Postea tribus obsidionibus pressa fuit, quas tamen omnes facile elusit. Prima ab Hugone Courtneō Devonix Comite, bello illo intestino inter familiam Lancastrensem & Eboracensem: altera à Perkino Warbecco imaginario, & scenico principe, qui ultimæ sortis juvenis Richardum Ducem Eboracensem Regis Edwardi IV secundum filium se ementitus periculosum bellum concitavit; tertia à seditiosis Cornwallensibus, anno Christi M. D. XLIX cum cives omni rerum inopia gravissime conflictati, in fide perstiterunt, donec Ioannes Baro Russellius illos obsidione exemerit.

Weare.

Ch. 24.  
E 3.Exoniæ  
Duces.

Sed ex his hostibus non tantum damni fecit ISCA, quantum ex molibus quibusdam, (*WVearæ* vocant) quas ISCÆ fluminis alveo Edwardus Courtenæus Comes Devonix civibus infensior objecit, quæ omnem ad urbem aditum ita navibus præcludunt, ut merces jam inde à viculo *Topesham* tribus ab urbe milliaribus terrestri itinere deferantur; nec submoventur illæ moles, licet Parlamentaria jusserit autoritas. Hinc oppidulum adjacens *WVearæ* dicitur cum antea *Henaton*, quæ olim possessio fuit Augustini de Baa, à quo hæreditario devenit ad Ioannem de *Holand*, qui in sigillo, quod ipse vidi, leonem ore obverso inter lilia insurgentem gestavit. Politia hujus urbis est penes XXIII, è quibus singulis annis Major eligitur, qui cum quatuor Ballivis Rempubicam hic administrat. Antiquæ Tabulæ Oxonienses, quod ad Geographicam rationem spectat, hanc longitudine XIX graduum, XI scrupulorum: latitudine L gr. XL scrup. definierunt.

Urbs hæc, ne omittam, suos Duces habuit. Richardus enim Rex Angliæ ejus nominis Secundus Ioannem *Holand*, Huntingdoniæ Comitem, qui frater sibi uterinus, primum Exoniæ Ducem creavit, quem Henricus IV de hoc gradu dejecit, nomenque Comitis Huntingdoniæ illi

tantum reliquit, quod statim securi percussus una cum vita amisit. Annis aliquot interjectis, in ejus locum Thomam de *Beaufort* Dorcestriæ Comitem è familia Lancastrensi bellicis laudibus affluentem suffecit Henricus Quintus. Eo sine sobole defuncto, Ioannes *Holand* Ioannis jam dicti filius (ut hæres Richardo fratri qui obiit sine liberis, & patri) in integrum restitutus beneficio Henrici Sexti paternum recepit honorem, eundemque reliquit filio Henrico, qui dum res stetit Lancastrensum summo honore floruit, postea cum Eboracenses rerum potirentur, documento fuit quam male magnæ credatur fortunæ. Hic enim ille Henricus Exoniæ Dux, qui etsi Regis Edwardi Quarti sororem duxerat, eo miseriæ adactus, ut laceris vestibus, nudisque pedibus in Belgio victum quærere visus fuerit. Demumque post prælium Barnettense in quo contra Edwardum IV strenue pugnavit, non comparuit, donec cadaver ejus quasi naufragi in littus Cantianum ejectum fuisset. Satis longo post tempore habuit suum Exonia Marchionem Henricum Courtenæum ex Catharina filia Regis Edwardi Quarti natum, eo honore ab Henrico VIII exornatum. Sed huic Marchioni, ut primo Duci, magna fortuna magnam concitavit tempestatem, quæ illum rerum novarum studio abreptum cito subvertit. Quia enim inter alia Reginaldum Polum (qui postea Cardinalis) ex Anglia transfugam apud Imperatorem, & Pontificem contra patriam & Regem, qui jam ab Ecclesia Romana defecerat, res novas molientem & re & consilio juverat, in judicium tractus, & condemnatus cum nonnullis aliis capite luit. Nunc autem titulo Comitis Exoniæ beneficio Regis Iacobi gaudet

Ph. Co-  
minæus  
Cap. 50.Exoniæ  
Marchio.Exoniæ  
Comes.  
1605.

Hinc ad ipsum ostium nihil est antiquæ memoriæ præter *Exminster*, quondam *Examinister*, ab Ælfredo Rege filio juniori legatum, & *Pouderham* castrum ab Isabella de *Riparis* constructum, prænobilis familiæ Equestris Courtenæorum jam diu sedem, qui è stirpe Comitum Devonix prognati, & amplissimis familiis affinitate conjuncti etiamnum tantis majoribus dignissimi efflorent. Ipsi autem ostio ad alteram ripam quod ipso nomine attestatur, adsidet *Exanmouth* non alia re notum quam ipso nomine, & piscatorum habitatione.

Pouder-  
ham.

Exmouth.

Magis ad ortum *Ottery*, id est, *Fluvius Lutrorum*, five *Canum fluxuatilium*, quos *Otters* vocamus, ut è nominis significatione videatur, in mare prolabitur, qui *Honnyton* itinerantibus in has partes non ignotum oppidum subluit, nomenque suum locis nonnullis communicat. Inter quæ celebriora sunt supra *Honnyton*, *Mohuns-Ottery*, olim *Mohun* hunarum à quibus ad Carewos jure conjugali devenit: infra *Honnyton*, (prope *Holcombe* ubi incolit Equestris familia *Le Denis* quæ originem & nomen ad Danos refert) *S. Mariæ Ottery*, sic appellatum à Collegio S. Mariæ quod Iohannes de *Grandi sono* Episcopus Exoniensis statuit, qui omnium Ecclesiasticorum virorum in sua Diocesi facultates ad se converterat. Persuaserat enim ut testamentis in ipsum omnia sua transcriberent, utpote qui in pios usus conferret ecclesiis dotandis, Xen-

Ottery.

Honny-  
ton.